

Универзитет у Нишу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 01-3434/1
14/11/2022. године

На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Устав из 1869. године - процедура и садржина устава”, кандидата Милошевић Милице, број досјеа М025/21-О ,студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 14/11/2022. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.
2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.
3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештења.
4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И
СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

Катедри за правно-историјске науке
Правног факултета Универзитета у Нишу

На седници Катедре за правноисторијске науке, која је одржана дана 10.11.2022. године, на основу Правилника о мастер студијама Правног факултета у Нишу, формирана је Комисија за оцену и јавну одбрану мастер рада под називом „ Устав из 1869. – процедура и садржина “, кандидата Милице Милошевић, са бројем индекса М025/21 – О у саставу: проф. др Небојша Ранђеловић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу, проф. др Марија Игњатовић, редовни професор Правног факултета Универзитета у Нишу и проф. др Александар Ђорђевић, ванредни Правног факултета Универзитета у Нишу. Комисија за оцену и јавну одбрану мастер рада, после детаљног прегледа мастер рада, подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

Завршни мастер рад, на Правном факултету Универзитета у Нишу, кандидата Милице Милошевић, са бројем индекса М025/21 – О, на општем смеру, правно-историјска ужа научна област, са насловом „ Устав из 1869. – процедура и садржина “, урађен је у потпуности у складу са инструкцијама ментора и правилима за израду завршног мастер рада. Мастер рад садржи укупно 15 библиографских јединица, од којих су 2 на страном језику.

У раду су обухваћени сви битни елементи везани за тему самог рада. У овом раду „Устав из 1869. године - процедура и садржина устава“, анализира се начин на који је

донет, кључна обележја и примена устава у пракси. Устав, као највиши законодавни акт државе, поставља и општи оквир, односно начела законитости државе, којима се руководе државни органи у оквиру примене принципа законског руковођења државом. Устав Кнежевине Србије из 1869. године познат и као Намеснички устав, заменио је тзв. Турски устав. Проглашен је на Великој Народној Скупштини која је држана 10. јула 1869. године у Крагујевцу. Након убиства кнеза Михајла, на његово место долази малолетни Милан Обреновић, који је био унук његовог брата. Како је Милан био малолетан, за намеснике су били именовани - Миливоје Петровић Блазнавац, Јован Ристић и Јован Гавриловић. Устав је био на снази у два периода 1869—1888. и 1894—1901. Најважније одредбе Устава из 1869. године посвећене су положају и надлежностима Народне скупштине, која по први пут у државноправној историји Србије постаје законодавни орган. Намеснички устав је први српски устав, модерно конципиран и уређен по тадашњим европским правилима. Устав из 1869. године је начинио велики помак ка развоју Српске државе и њене уставности, и значајно променио уставно питање. Намеснички устав представља својеврстан печат на путу развоја државности и законодавства Србије и темељ развоја модерне српске државе.

По мишљењу комисије, у потпуности су испуњена сва техничка и правописна правила, те је рад оцењен као уредан и коректан. Коришћењем софтвера за проверу плагијата, утврђено је да је мастер рад оригиналан примерак.

Текст на тему мастер рада „ Устав из 1869. – процедура и садржина “ је у потпуности у складу са садржајем који се налази у раду. Текст је такође методолошки коректно заснован. Приликом израде овог рада, истом се приступило на различите начине, користећи неколико врста метода и сагледавајући га са више аспеката. Како би се у потпуности одговорило на тему, заснован је на анализи домаћих извора, као и страних, док су методе истраживања одређене дефинисањем пре свега предмета рада, његовог значаја, као и основним претпоставкама истраживања.

У изради је употребљено више метода:

Метод анализе садржаја, анализирани су сви извори појединачно, сазнања и подаци до којих се дошло, а који су од великог значаја за разумевање самог правног акта и његових појмовних одређења. Помоћу историјског метода, анализиран је сам наставак и историјски развој Устава, док је правни метод коришћен у проучавању правних норми, а уз помоћ којег је приказан значај и смисао истих. На основу анализе, сагледани су и анализирани институти и органи, његове улоге у државној организацији, значај који сваки од њих понаособ има, као и нормативна легислатива, а све то како би се на то што успешнији начин разумео и приближио сам систем функционисања у ондашњој Кнежевини, као и државно уређење, коме је у многама допринео овај правни акт.

Садржај рада у оквирном облику је следећи:

Увод

I ТЕРМИНОЛОШКЕ И ПОЈМОВНЕ ДЕТЕРМИНАЦИЈЕ

II ИСТОРИЈСКИ РАЗВОЈ УПРАВЕ У СРБИЈИ

2.1. Почети развоја уставности и управе у Србији

2.2. Положај управе према Сретењском Уставу

2.3. Положај управе према Турском уставу (Устав из 1838)

2.4. Нацрт Устава Радивоја Милојковића из 1867. године

2.4.1. Двodomни систем

2.4.2. Законодавна надлежност и буџетско право

2.4.3. Министарска одговорност

III О ТВОРЦУ УСТАВА ИЗ 1869. ГОДИНЕ

3.1. Ристићев уставни програм

IV ДОНОШЕЊЕ УСТАВА

4.1. Критике доношења устава

4.2. Садржина устава

V ПРИМЕНА УСТАВА

VI ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

VII ЛИТЕРАТУРА

На крају рада налази се и сажетак, заједно са кључним речима, који су у потпуности адекватни и пружају довољан број информација на задату тему. Фусноте су одговарајуће, коректне и адекватно наведене.

Парафразирање и цитирање су усклађени и исправно наведени. Што се тиче литературе и других извора, који су искоришћени за израду самог рада, у потпуности одговарају задатој теми и захтевима ментора и комисије.

Техника израде рада је испоштована и у складу је са свим правилима, што сам рад чини комплетним и јединственим ауторским делом.

Укратко речено, Намеснички устав формално је донела Велика народна скупштина 29. јуна 1869. године. Политички посматрано, он је дело либерала, који су овим уставом, с једне стране, "верификовали" уставну ситуацију створену органским законима, шездесетих година, а са друге стране "осавременили" привидна ограничења књажеве власти-демократским елементом (Народном скупштином која није била право народно представништво) и либералним елементом (листом нових личних и полититичких права која су својеутемељење имала више у закону, него у Уставу). Суштински, творац овог устава, његових основних идеја и кључних решења, био је Јован Ристић, један од тројице намесника. Намеснички устав је, по преовлађујућем становишту, донет противно члану 14. Закона о Народној скупштини из 1861. који је изричито забрањивао промену Устава за време малолетства Књаза.

Посебно значајно код устава из 1869. године, што умногоме даје посебну разлику у односу на друге јесте систем увођења парламентаризма. Тако борба за демократију и парламентаризам у Србији свој институционални карактер добија установљењем сталне Народне скупштине Уставом из 1869. године. Недостатак овакве скупштине састојао се у томе да је она била под преовлађујућим утицајем Кнеза који је имао четвртину својих посланика, искључиво право законодавне иницијативе и овлашћење да је распусти. Према томе, може се говорити о вишевековној традицији скупштине међу Србима, али када се говори о традицији парламентаризма у Србији, она у правом смислу почиње 1869. године. Претходне повремено сазиване скупштине спадају у претече парламентаризма у Србији. Ако бисмо покушали да идентификујемо кључна обележја Намесничког устава, рекли би следеће: ово је устав са личним печатом главног “аутора” (Јован Ристић); оригиналан је-уставотворац је водио рачуна о извесним начелима и вредностима савремене уставности, али се није угледао ни на један конкретан уставни узор тога доба, нити је писао на “диктат” чинилаца споља; модеран је у изразу-писан Вуковим језиком и писмом; поставио је нормативне темеље модерне представничке демократије, омогућивши да се Народна скупштина, у чијем формирању, премда ограничено, учествује народ, ипак пита кад је реч о креирању законодавне политике; овим уставом уведен је политички либерализам (прокламовање лични и политичких права грађана). Покушај Јована Ристића, макар преовлађујуће мотивисан интересом одржавања највишег степена контроле над вршењем политичке власти у држави у којој Кнез више није могао бити све, али ни народно представништво није могло бити ништа, био је сасвим довољан на Намесничком уставу обезбеди изузетно референтно место у уставној историји Србије. Устав из 1869. године имао је много празнина. Многе ствари које се по правилу регулишу уставом, биле су препуштене закону. Разлог за то треба тражити у настојању Намесништва да све оно што се није могло постићи на Уставотворној скупштини покуша остварити на обичним скупштинама. Због тога су многа права установљена Уставом била чисто декларативна с обзиром на то да је њихова реализација зависила од закона. Међутим, чињеница да је Устав имао велике празнине и да је такво створено уставно стање зависило од закона који га тумаче и допуњавају имала је и други значај. Он се огледа у томе што је влада путем закона стварала одређено уставно стање, али је Скупштина на другој страни могла да мења то исто уставно стање.

Начин приказа и тумачења резултата истраживања, приказаних кроз мастер рад су се показали као исправни и у потпуности су усклађени са темом. Због свега наведеног, рад садржи све битне елементе, по чему је оригиналан допринос науци. Комисија сматра да је кандидат дорастао задатку и у потпуности извршио сва потребна истраживања пре него је приступио самој изради рада. Након свих извршених провера, нема замерки које би се могле навести. Из наведених разлога и на основу укупне оцене рада, комисија предлаже да се мастер рад прихвати, а да се кандидату одобри одбрана.

У Нишу, 10.11.2022. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ:

Проф. др Небојша Ранђеловић

Проф. др Марија Игњатовић

Проф. др Александар Ђорђевић